ומכשירו להתחיל מזירות טהרה: כ)**יוסי אחד.** כחומר שלמי מזיר כדאמרינן בתיזהו מקומן (זבחים נד.): **ולין עטויים לחם.** דבעינן (במדבר ו) ונתן על כפי הנזיר וליכא: **קבוע.** דלין שם שום ד"מ מכשיר הבעלים אלא הוא כ): **על אחת משלשתן.** אפילו על חטאת דכמיב ואחר ישחט הנזיר יין [שם] ואמרינן בנזיר יד) אחר מעשה יחידי וליף התם שפיר בפ' ג' מינין (מזיר מו.): **ועטון נסכים.** כדין אשם מלורע בפ' ב' מדות (לקמן דף ל.): **להכשירו** ב). למלורע בהקהל: **פיוכפא דרב.** דאמר לעיל (ד:) דפסול הוא ל' ובא להכשיר ולא הכשיר: **ושיריה אין נאכלין.** משום איסור חדש: **ממשקה ישראל.** פסוק הוא ביחוקאל בקרבנות: **מן המוסר.** בו) למשקה ישראל ביאתו נסכים ולא מן האסור: **אין מחוסר זמן לבו ביום.** הואיל בו) ויהיו תהא מותרת לישראל אחר שתקריב מנחת העומר אחרת יד) ולא ממוסרת זמן היא לגבוה: **עופות באין בנדבת שנים.** בפרק המנחות והנסכים (לקמן קד:) רבי אומר לכל נדריהם יח) ונדבותם אשר יקריבו (ויקרא כב:) הכל באין בשותפות חוץ מן המנחה מפני שנאמר בה [שם ב:] נפש: בא) **ומחוסרי כפרה.** כולן מביאין עופות להכשירן בקדשים זב וזבה ויולדת ומלורע: **והוסרו לקדש מכלל איסורן.** להדיוט דמליקה אסורה בחולין וכשרה בקדשים: ב) **מנחות עטונות כלי.** בפ' שתי הלחם (לקמן דף לו.). עופות אין טעונין כלי שהרי מליקתן בציפורן: בא) **והגשה.** בפ' כל המנחות באות מלה (לקמן ס.). הגשה מגישה בקרן מערבית לדומית של מזבח כנגד חודה של קרן בפ' הקומץ רבה (לקמן דף יט:): מנחת העומר שנה בציבור בב). עופות אין באין בציבור בת"כ גבי נדבת העוף [ויקרא פרשה ו) קרבנו (והקריב) היחיד מביא עוף ולא הציבור: **ואם איתא.** דעדיין חדש אסור מנחת העומר נמי אישתכח דקרבה לגבוה מה אשתור להדיוט: **לאו איסורא** בג) **הוא.** דכמאן דקרבה מנחת העומר אחרת דמי: **מאן שמן.** דמלורע. ממן דם צריך להקדיש כמו שמוזר בענין ה) על מקום דם האשם יתן השמן: **ימלאנו.** לוגו: **למאן שבע.** וזה מן השמן בחלבנו שבע פעמים וגו' ע): **לא יהא אחר ממרס.** בדם בד) שלא יקרוש כשיזה מדם האשם: **פעובר הוריפה.** בה) תמימה עד למחר ומיפסל בלינה ומעובר מלאה ולחוחיה בשר הימנה משום זיון קדשים לכל זמן שלא נפסלו בלינה אין בשרפין אלא מ"כ פסולו בגופו. אלמא מדקתני תנא לבית השריפה יש ממוסר זמן לבו ביום: **ד"מכיבא הוייה.** בעבודה אבל שחיטה לאו עבודה היא דהא כשרה בזר: **אלא טעמא דר"ל.** דאמר קומלה נקטר דקסבר המיר

גילה על אחד משלשתן יצא. ואפי' לרבנן דלא שרו לשמות ביין עד שיביא חטאתו בפ' ג' מינין (מזיר דף מו.):

תיובתא. הוה מלי למימר רב תנא הוא ופליג דקאמר בכמה דוכתי: **שהמנחות** טעונות כלי. ומ"מ אדרבה זו היא קולא לגבי עופות דבעו מליקה בעצמו של כהן בז) וי"ל דבקדושה איירי שלריך לקדשו בכלי שרת מה שאין כן בעופות: **ואם איתא** במנחות נמי משכחת לה. פי' ואם איתא שהמה כשרה: **ואי** אין מחוסר זמן לבו ביום אמאי יחזור ויתן. לנסוף מסקינן דיש ממוסר זמן לבו ביום ומימה דביומא בפ' הוליאו לו (דף ס:) מלריך חוקה שלא יאכה את הסדר והיכא דלא כתיבא חוקה לא מייתינן אם משנה בח) וי"ל דדוקא בח) בהדי מלורע תמיד ממוסר זמן במה שעדיין לא הגיע זמן טהרתן אבל סדר עבודת יום"כ דלכפרה לא תמיד ממוסר זמן: **שחיטה** לאו עבודה היא. פי' הקונטרס מדאכשרה רחמנא בזר וא"ל לומר כן דאהכשר זר גופיה מייתי לה לקמן בפירקין (דף ו:) ובספ"ק דזבחים (דף יד:) ומיהו יש לייאש פירושו דכיון דבאוש מקום לא בעי כהן בשחיטה לאו עבודה היא ולא דמי לשמאל דיש מקום שלריך ימין ולהכי פריך עלה ל) [בזבחים] מפרש והרב רבי יצחק מאולינו"ש מפרש לאו עבודה היא לפי שאוה בחולין ובקדשים אם כן לא מטעם עבודה לוה המקום שחיטה ורלאה לפרש דלאו עבודה היא מדאלכשרינן בפ"ב דזבחים (דף כו.) עמד בדרום והושיט ידו בלפון ושחט ואם קינבל קבלתו פסולה דדרשינן בפ' כל הפסולים (זבחים דף לב:) בן הבקר לפני ה' ולא שוחט לפני ה' אבל אם קינבל קבלתו פסולה משום דכתיב לעמוד לפני ה' לשרתו אלמא כל שירות לפני ה' ש"מ מדאכשרה רחמנא עמד בחוץ והושיט ידו לפנים ושחט ומכלל דשחיטה לאו שירות היא ועוד מדאמר בהיא שמעתא בפ"ב (דף כו.) דנתלה ושחט שחיטתו כשירה שחיטה על ירך אחר בחמנא ולא שוחט על ירך אלמא שחיטה לאו עבודה היא דאי עבודה היא לא היה מכשיר לה רחמנא בבה"ג דהא נתלה דאיכא מתרומת הלשכה: **גג)** איסורא חשוב: **כד)** בדם החטאת שלא: **כה)** תעובר צורתה. ניתנה: **כו)** ה"מ היכא דכתיבא הוייה בעבודה: **כז)** של כהן. ספרים אחרים וי"ל בבקדושה איירי דמנחות טעונות קדוש כלי אחר הקמיצה אבל עוף אחר המליקה אין טעון כלי לקבל את הדם אלא בעוף עצמו היה עושה הזאה ומיצוי: **כח)** וי"ל. לא אמרי' יש מחוסר זמן לבו ביום אלא בדבר הבא להתיר או להכשיר דעדיין לא הגיע זמנו שיועיל דבר זה להכשיר או להתיר אבל בדבר שבא לכפר וכן שאר קרבנות שאינן תקרינן ולא מכשיריין אין מחוסר זמן והא דאמרי' לעיל אם לא מתה תקריב חטאת אחר עולה אע"ג דלהכשיר באה היינו משום דכתיב העולה. תו"ה: **כט)** דדוקא בהא דמצורע כו' לא הגיע זמן טהרתו: **ל)** עלה מפרה. פי' בפ"ק דזבחים דף י"ד ע"ב והא אמר ר' זירא אמר רב שחיטת פרה בזר פסולה וע"ש תוס': **לא)** אבל המקבל: **לב)** דאין דרך שירות: **לג)** קשיא לי לפירושו דא"כ: **לד)** לקמן. דף ו' ע"ב משחיטה: **לה)** היינו טעמא. כאן משמע לפי המסקנא דיש מחוסר זמן לבו ביום ותימה דבפ' תמיד

יב א מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
יג ב מיי' פט"ו מהל' פסולי המקדש הל"ז ופ"ח מהל' מעילה הל"ב:
יד ג מיי' פי"ב מהל' פסולי המקדש הל"ב:
טו ד מיי' פ"ג מהל' מעה"ק הל"ט:
טז ה מיי' פי"ד סה"מ הלכה ב:
יז ו מיי' פי"ב מהל' מעה"ק הל"ב:
יח ז מיי' סה"מ פי"ב הלכה ו:
יט ח מיי' סה"מ הל"ב:
כ ט מיי' סה"מ פ"ד הל"ד:
כא י מיי' פ"ח מהל' מחוסרי כפרה הל"ד:
כב כ מיי' סה"מ הל"ב:

תורה אור השלם

1. וְשָׁה אַחַת מִן הַצֹּאן מִן הַמְּאֻתָּים מִמִּשְׁפַּחַת יִשְׂרָאֵל לְמִנְחָה וּלְעֹלָה וּלְשְׁלָמִים לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם נְאֻם אֲדֹנָי אֱלֹהִים: יחזקאל מה טו
2. זֹאת תּוֹרַת הַמְּצֹרָע בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן: ויקרא יד ב

שיטת מקובצת (המשך)

שנתא דף סא ע"א תנן הקדים פסח לתמיד בין הערבים יהא אחר ממרס בדמו עד [שיזרוק התמיד] ואע"ג דלמצוה תמיד קודם לפסח אלמא דאין מחוסר זמן לבו ביום ועוד בבסוף פ' הוציאו לו מצריך חוקה לעכב סדר יום הכפורים אם הקדים המאוחר ולמה לי תיפוק לי דיש מחוסר זמן לבו ביום וי"ל דבכל אותן הבאין לכפרה אמרי' אין מחוסר זמן לבו ביום אבל הני דהכא מכשיריין ניהו ואמרי' בהו יש מחוסר זמן לבו ביום ומ"מ תימה מה דסבר רב פפא יש מחוסר זמן לבו ביום ובפ"ק דזבחים כו' **(ו)** ביום. ותיפוי מה שחלקתי בין מכשיר למכפר ניחא עוד י"ל דהתם לא איירי אלא בהפרשה. מהר"פ: **(ז)** בחרן. עד שלא הגדיל:

גילון הש"ס

גמ' תיובתא דרב. ע' לקמן דף מח ע"ב תוס' ד"ה פרשי: **שם** ימלאנו שמן. ע' לקמן דף ט ע"א תוס' ד"ה עד שלא:

מוסף רש"י

גילה על א' משלשתן יצא. חטאת או עולה או אלמים דגו' קרבנות המוכין בו ומסרינן בספרי דבי רב ואחר יעתה הנזיר יין אחר מעשה יחידי, (ערכין כא.), והייט שלמים שעיקר תגלחתו אל מזיר תלויה בשלמים, שהרי החזקתו לו בשלח הפער תחת הדוד כדכתיב על הלם אחר תחת זבח השלמים, ותניא בספרי ונלא הנזיר פחח אהל מועד בשלמים הכתוב מדבר כלומר גלוחו של מזיר ע"י דבר שנאמר בו ושחט פחח אהל מועד, והייט שלמים בריקבא וכו', ותעלת הוא דילפא משלמים מה אין מזיר אם הביאו יחידי בלא חטאת ועולה יצא (זבחים נה.). **אשם מצורע שנשחט שלא לשמו וכו'** ו**טעון נסכים.** כמו אשם שחטו לשמן, ולהכי נקט אשם מלורע דאילו אשם דעלמא אם שחטו שלא לשמן קרב בלא נסכים דתמיקרא, אבל אשם מלורע דטעון נסכים אינעריך לימנר דכי שחטו שלא לשמו דטעון נסכים (להלן פפ:). **אשם אחר להשירו.** למלורע זה לעהרו לאכול בקדשים (יומא סא:). **ממשקה ישראל מן המוחר לישראל.** מקרא הוא בספר יחזקאל שם אחד מן הלאן מן המתים ממשקה ישראל, ולמנין קרבנות ונסכיהם מביי ומפרשין לה בפסחים בפרק אלו עוברין מן המוחר לישראל (חולין צ: וכנ"ל תמורה כט.) מן המוחר לישראל כל קרבנותיהם יהיו משקה הראוי לישראל כל עיקר הפעודה קרויים על שם המשקה, דלומר הלאלה עם השמים תהא מן המוחר לשראל (יחזקאל מה טז). **אין מחוסר זמן לבו ביום.** זמן הראוי לבו ביום אין זה הקרבן זמן (יומא סב:). **זאת תהיה תורת המצורע.** הויה משמע עיכוב (להלן יט.). **שחיטה לאו עבודה היא.** מדאכשרו בה כל הפסולים (זבחים יד:).

שיטה מקובצת

ב) תיובתא דרב תיובתא דשב"ל אמר: **ג)** ושריה אינם: **ג)** ותתירנה וכיון דשריה אין נאכלים מקרב היכי קרבה: **ד)** ממשקה. גליון. פירוש ההוא קרא דכתיב ושה אחת מן הצאן מן המאתים ממשקה ישראל ומשמינן כוליה קרא לדרשא ממשקה ישראל מן המוחר לישראל מוחר להקריב למזבח ולא מן האסור לישראל. (הרגמ"ה: **ה)** באין בנדבת שנים. ובמחוסרי כפרה דהוחרו והשאר נמחק. גליון וא"ת מנחת חוטא נמי מחוסר כפרה וי"ל דאינה קבועה אלא בדלי דלות דוקא באה תחת העוף. תו"ח: הוחרו מכלל. גליון. עופות הוחרו מכלל איסור מליקה הוחרה מכלל נבילה מה שאין כן במנחות שאין בהם היתר מכלל איסור. הרגמ"ה: **ו)** ומאי ניהו מנחת העומר. דכיון דמביא מנחת העומר אחרת הוחרה שריה של ראשונה שנאסרה. הרגמ"ה: כיון דאין מחוסר זמן לבו ביום לאו איסורא הוא אלא כאילו שרי הוא מעיקרא. הרגמ"ה: **ז)** ויתן מתן שמן: **ח)** ויחזור ויתן מתן בהונות **א)** גליון פ"ה אותן שנעשה כבר ולא נהירא שהרי מלוג חסר נעשו וצריכות להיות מלוג שלם ופי' ה"ר שמואל אחר מתן שבע יחזור ויעשה מלוג השלם לאחר שיחזור רימלאנו. תו"ח: **ט)** אמאי יחזור ויתן. לימא כיון דההוא יומא הוה קאי למחוי שיכול לחזור וליתן כאילו הוי האי

א) נראה דל"ל פ"ה אחר מתן שבע שמן כבר קודש המלוי ולא נהירא וכו'.

כג ד מיי' פט"ו מהל' פסולי המקדש הל"ט:
כד ה מיי' פט"ו מהל' פסולי המקדש הל"ז:
כה ו מיי' פי"ב מהל' מעה"ק הל"ב:
כו ז מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
כז ח מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
כח ט מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
כט י מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
ל כא מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
לא כב מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
לב כג מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
לג כד מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
לד כה מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
לה כו מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
לו כז מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
לז כח מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
לח כט מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
לט ל מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
מ לא מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
מא לב מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
מב לג מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
מג לד מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:
מד לה מיי' פ"ח מהל' מזירות הל"ב:

האיר המזרח מתיר. וא"ת נהי דמתיר הללו עשה מיהא איכא כדמוכח לקמן בפרק רבי ישמעאל (דף סח. וסז) דעד הביאכם את קרבן אלהיכם (מלאכי ג) ומיהו קשיא בהסיא שמעתא גופא דפריך מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואי ס"ד מצות משום מצוה ליקו ליגזור מאי קושיא אמאי לא נגזור משום עשה אפילו באיסור הכנה דרבנן אשכחן בפ"ק דבילה (דף ה:) דגזרינן שמא יבנה בית המקדש לפיכך נראה דאינו אלא מצוה מן המובחר בעלמא ואפילו עשה ליכא: **במי שראוי** לעבודה. דאע"פ לא[ג] שהכהן נפסל או כשקיבלו פסולין וזרקו אין דמו או שנפגם המזבח ס"ד דמהניא מחשבה לקובעו בפגול דאשכחן גבי יולא בסוף פירקין: **ובדבר** הראוי לעבודה. פירש בקונטרס כגון מנחת [ד] חוטא לאפוקי מנחת העומר של שעורים דאינה ראויה אלא לעבודה זו בלבד וקשיא דא"כ מנחת קנאות לא מיפסל אלא לשמה ונראה לפרש דאשכחן מנחת העומר דבר שאין ראוי לעבודה משום דאפילו לגבוה אסור להקריב מדם קודש העומר ולפירוש הקונטרס יש קצת לדחות דבמנחת העומר אלא שייך בה שינוי בעלים דהא דליבור היא ולא פסול בה [ה] (נמי) שינוי קדש כיון דלא הוי ראוי לעבודה ובקונטרס מיירי דשאני מנחת [לד] חוטא דחטאת קרייה רחמנא וכי תימא הרי עומר שעורין ראוי לעבודה גבי סוטה מדא דהסם קמא והכא גרש ועוד אין זה ראוי לעבודה לדבר עון אתיא:

שכן קדושתה אוסרתה. פירוש שקדושתה גורמת לה לאיסור [ו] חלוקה ואינה מותרת בשחיטה כשאר חולין: **ברבי** עקיבא דאמר ספיחים אסורין. פירש בקונטרס [לה] לאחר הביעור וקשיא לר"ת דהכא רבנן מודו דלגה לחיה שבשדה כלה להמתנך שבנית ועוד דרבי עקיבא דריש לה בפ' מקוש שנהגו (פסחים דף נא:) מקרא דהן לא יזרע ולא נאסף [ז] ואילו לאחר ביעור נאסף לן מלבהמתך ולחיה ועוד דבשעת העומר לא היה ביעור שאדרבה אז התבואה במילואה ואינה כלה לחיה שבשדה עד שגה מ' בימות החורף במרחשון ובפרק מקוש שנהגו (ג"ז שם) פירשתי:

שכן באה להתיר לאו שבתוכה. פירש בקונטרס שלא יעבור בה האוכל שיהי העומר משום לאו דחדש [לו] אלא משום שבעית ואם תימה אם לא יתיר עומר איסור שבעית מיקרי כאן ממשקה ישראל ועוד מאי קפריך טריפה נמי מיקרב [לז] להתרת לאו שבתוכה שיאכלו הקרבן של טריפה והלא אינו מתיר איסור שבעית ולמה יתיר איסור [לח] טריפה: מה

לגבוה מפטם גברא הוא אלא פטום הקטרת יוכיח שאסור להדיוט ומותר לגבוה מה לפטום הקטרת שכן מצותו בכך מר בריה דרבינא אמר משום דאיכא למימר שבת תוכיח שאסורה להדיוט ומותרת לגבוה מכללה אצל הדיוט במילה אטו מילה צורך הדיוט הוא מילה מצוה היא אלא מה לשבת שכן מצותה בכך רב אדא בר אבא אמר משום דאיכא למימר כלאים תוכיח שאסורין להדיוט ומותרין לגבוה מה לכלאים שכן הותרו מכללן אצל הדיוט בציצית אטו ציצית צורך הדיוט היא מצוה היא אלא מה

שיריים לא יעבור האוכלן משום חדש אלא משום שבעית תאמר בטריפה שאינה מתרת כלום ולמה לי קרא: **מ"ל רב אחא כו'.** דילמא להכי אינטריך קרא קד"ל טריפה נמי מקרב כמנחת העומר להתיר לאו שבתוכה שהאוכלה לא יעבור משום טריפה לא תאכלו: **שכן מצותה כך.** שאי אפשר להביא מן היסן שאין חדש מותר בעניין אחר תאמר בעריפה שאפשר להביא כשירה: **גברא הוא.** ומאי מותר לגבוה איכא: שבת מותרת לגבוה להקריב תמידין ומוספין: **שכן מצותה כך.** שאי אפשר להקריב תמידין ומוספין אלא בו ביום אבל טריפה אפשר בכשירה:

עין משפט נר מצוה

כג א (מיי' פ"י מהל' מאכלות אסורות הל"כ):
כד ב מיי' פ"ב מהל' מעילה ה"ט ופ"ז מהל' תמידין הלכה יז [וס"ב מהלכות איסורי מזבח הלכה טז]:
בה ג מיי' פ"ד מהל' פסולי המוקדשין הל"ג:
כו ד מיי' שם והל"ב [ד]:
כז ה מיי' פ"ב מהל' איסורי מזבח הל"י:
כח ו מיי' פ"ד מהל' שגגות הל"ב:

שיטה מקובצת

א) האיר המזרח. גליון פי' דכתיב עד עצם עד אלא עד בכלל. הרגמ"ה עיין רש"י לקמן דף ס"ח ע"א: והא דריש לקיש כו'. אמר מורי דאמילתא דלעיל קאי דמנחת העומר שנקמצה שלא לשמה כשירה ואהא מייתי שפיר אבל אי אפשר לומר דקאי אבריתא דהאיר המזרח מתיר דמהא לא הוה מייתי משום דאיכא למימר דטעמא משום דאין מחוסר זמן לבו ביום ולי נראה דע"כ טעמיה דר"ל משום דהאיר דטעמא דאין מחוסר זמן לבו ביום טעמא פריכא הוא. נראה לי ברוך: **ב)** אלא מכללא אתמר. דהיכא דקמצה שלא לשמה כשרה והטעם ע"כ כדמסיק לעיל משום טעמא דהאיר המזרח מתיר אבל לא מייתי ראיה הכא דטעמא משום האיר המזרח מתיר דילמא טעמא הוי משום דאין מחוסר זמן לבו ביום. תו"ד: **ג)** מנחות ובכורים. גליון. ובכורים שום פרי חדש קודם לשתי הלחם לא יביא למקדש מחדש **א)** העומר במדינה. ושתי הלחם במקדש. הרגמ"ה: **ד)** תיבות דבעינן ממשקה ישראל נמחק: **ה)** תיבות משום דאיקרו בכורים נמחק: **ו)** תיבות וקשיא לי להוו כמחוסר זמן נמחק: **ז)** עיין בהשמטות שבסוף המסכת: **ח)** ובמקום הראוי לעבודה. לאפוקי נפגם המזבח דאמר' מזבח שנפגם כל הזבחים שנזבחו עליו פסולים דכתיב וזבחת עליו בזמן שהוא שלם וכו' ותימה מאי נפקא מינה במחשבה והלא בלאו הכי מפסלא כיון שנעשית על מזבח שנפגם כדפי' ר"י דנפקא מינה במחשבה פיגול לענין כרת ע"י דהיינו דוקא במילי דזביחה והכי כתיב קרא וזבחת עליו אבל במילי דהקטרה כמו מנחה ודאי לא מפסל במזבח שנפגם כדאמר בזבחים פ' קדשי קדשים מזבח שנעקר מקטיר קטורת במקומו. תו"ח: **ז)** ר"ל תוספות אחרות אע"ג דנפגם המזבח פסול בלא משחבה ר"ל דדוקא דבחים אבל מנחות לא כדאיתא בפ' קדשי קדשים מזבח שנעקר מקטירין עליו קטורת במקומו ע"כ: גליון לאפוקי נפגם המזבח שאם **ב)** חשב להקטיר קומץ על גבי מזבח פגום שסתמו בבול של מלח שלא לשמו לכשיתקן המזבח חוזר ומקטירו לשמו. הרגמ"ה: **ט)** מתיבות במי שראוי לעבודה כו' עד לאפוקי נפגם המזבח נמחק: **י)** שכולה אסורה מליקה תוכיח שכולה אסורה ומותרת לגבוה מה למליקה שכן קדושתה אוסרתה ואם היאשבתה כו' והשאר נמחק: **יא)** מאי אם: **יב)** בשבעית. עומר של שנת שבעית יוכיח שאין חדש ואין מתיר כלום ואסור להדיוט ומותר לגבוה. הרגמ"ה: **יג)** תיבות שבעית נמי נמחק: שכן מתרת ספיחין בשבעית. ה"ה דהמ"ל שכן מתרת חדש בתבואה שהביאה שליש קודם ראש השנה: **יד)** בר רבא: **טו)** מתרת בשבעית חדש: **טז)** תיבות אי הכי בס"א אינו ונמחק: **יז)** מצותה בכך עיין תוס' לקמן דף פ"ד ע"א: **יח)** מבאין מנחות ובכורים: **יט)** קודם לעומר. דעומר מתיר אחד מן הפסולין וחשב עליו לפגל לא פסלוה במחשבה.

ג) [בכורות ט. וש"נ], **ד)** לקמן סח:, **ה)** ל"ל מנחות וכמ"ל. ל"ק, **ו)** רש"ר מ"ז, **ז)** רש"ר מ"ז, **ח)** ל"ל ל"ל, **ט)** [זבחים כ:], **י)** תמורה כט., **יא)** רש"ר מ"ז, **יב)** רש"ר מ"ז, **יג)** פסחים נא:, **יד)** [תוס' ל:], **טו)** ומנרגמינן. ל"ק, **יז)** [ויקרא כג], **יח)** [ויקרא פרטה יז], **יט)** [שמות כדן], **כ)** בי"ק מ:, **כא)** דכל שאר הבהמה. ל"ק, **כב)** ל"ל דהא מתנבריו סלו ופסיחים אמורים כו' והר"מ. ל"ק, **כג)** [פסחים נא:], **כד)** [ויקרא כה], **כה)** [ויקרא כג], **כו)** ר"ש ושד קשיא. ל"ק, **כז)** ס"ל שהקרבן נפסל כשקבלו פסולין. ל"ל דבעיי כהלכתא כשר כן הלכתא פסול אפ"ה ס"ל לפסול, **כח)** ל"ל מעיה. ל"ק, **כט)** ס"ל ל"ל, **ל)** ל"ל מלוקה, **לא)** ולא. ל"ק.

תורה אור השלם

א. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי יַקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַיהוָה מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבָּקָר וּמִן הַצֹּאן תַּקְרִיבוּ אֶת קָרְבַּנְכֶם: ויקרא א ב

גליון הש"ס

רש"י ד"ה **ובדבר הראוי לעבודה** כו' **במנחת קנאות משום דרחמנא קריי' חטאת.** תמוה לי מה מנחת קנאות לא איקרי כלל חטאת (ותוספות התמיהו דשמי מנחת חוטא) וי"ל קנאות הוי חוטא וי"ל קנאות הוי חוטא דהוי מן חטוי) וכן מנחת חוטא איקרי חטאת וגם בזה אין פקולו משום כך אלא משום דחטוא) ובקנאות מתיב היה מבטור לעיל דף ד ע"ב ועכ"ל לומר במנחת קנאות דאיקרי חטאת תמוה:

מוסף רש"י

האיר המזרח מתיר. הגן התמה של ט"ז אבל ליגו אסור (להלן סח.). אין מבאיין מנחות. מנחה סוטה ומנחת בהמה. מנחת נפסים של בהמה (להלן סח:). **קודם לשתי הלחם לא יביא.** מנחות משום דגבי שתי הלחם מתיב מנחה חדשה שהחל חדשה לכל המנחות והביכורים כדמפרש בפרק בל קרבנות (להלן סח:). כשהוא אומר מן הבקר למטה. דבקרבי לעיל כתיב מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן ולמעה כתיב אם עולה קרבנו מן הבקר. שאין ל"ל שאינו צריך לכלום דהא כתיב מן הבקר לעיל, אלא דלמעה ולא להוציא את הטריפה וקמת לגעבד אלמא אמת קרא לטרפה (תמורה כב.). **כו' עקיבא דאמר ספיחין אסורים בשבעית.** מ"ל עקיבא לומר נאמר ולא נאסוף מאחר שאין אנו זורעים מה יאספו לימד על הספיחים שאסורים וכ"ק כן לא מרע הגלילין מאיליהן לא נאסוף (פסחים נא:).

שיטה מקובצת (המשך)

הדין הרי לך מקרא מן התורה שאסור והס"ד ומה"ד מאי אם השבתה הא: **ס)** הדין להתיר טריפה לעבודה והס"ד: **סא)** בטריפה שאינה מתרת כלום הס"ד: **סב)** אסורין. תורת שבעית נוהגת בהו וחייבין בביעור מחובה ה) שעברה דהא: **ג)** מתירן. דהא: **גא)** מזמן הביעור ואילך דליף מהאי קרא הן לא נזרע: **גב)** וביעור התבואה שהן אסורין משתרד: **גג)** שהקרבן נפסל כשקבלו פסולין וזורקו את דמו (נמחק קצת וני"ש שצי"ל) [ולמה לי] מחשבה דיי"ל דאי לאו משום מחשבה משום קבלו [פסולים לא היה] פסול דאפשר שיחזור הכשר ויקבל. תוספות אחרות: **גד)** מנחת חוטא גליון ול"ע דלעיל אמר' בשלמא מנחת חוטא כו'. תו"ח: **גה)** עיין בהשמטות שבסוף המסכת: **גו)** בחדש. ולכן פ' כן מדלא

א) האיר המזרח. גליון: **ב)** אלא מכללא אתמר. הרגמ"ה לעבודה כו' עד אתיא ואי משום מנחת סוטה לאו ראויה דלבדר עון קא אתיא א"נ התם קמח והכא גרש ותהאי דפסלה מחשבה כו' גירסת רש"י של מהר"ש: **ג)** שעורים הוא: **גד)** סוטה. נוסחא אחרינא דאע"ג דאתיא שעורים אינה באה אלא קמח ומנחת העומר גרש ומנחת סוטה אע"ג דשעורים היא דהוי ליה דבר שאינה ראויה לעבודה דלבדר עון קא אתיא אפ"ה אתרבי בה מחשבה לפסול דהא כתיב בה היא במנחת קנאות כמו במנחת חוטא דרחמנא קרייה חטאת ובספרים אחרים נוסחא אחריני אפ"ה פסלה בהו מחשבה והא כתוב בה היא ואתרבו לפסול מחשבה: **גה)** ד"ה בהבמות: **גו)** מה"ד ואם השבתה. אם תמצא תשובה להתיר טריפה מן

א) נ"ל דהעומר הי' מתיר חדש למדינה ושתי הלחם במקדש. **ב)** הייגו לר"י מזרחים דף נו ע"ב דגם בפסול דשלא לשמו מהני מחשבה מעבודה לעבודה. **ג)** לכאורה נ"ל משום שעברה ואולי כוונתו לזה דלמדינן בפסחים נ"ג ע"ב דאוכלין בגרוגרות עד תוטה ע"ש. **ד)** נמצ"ל קיבל אז זרק. **ה)** נמצ"ל בהבמה מוקדמת. **ו)** נמצא ל"ל דבכל שנה היתה מנחת העומר קריבה ושריה נאכלין.

ט) **כלאים נגבוה.** אבנטו של כהן יו"]: **מלוחו בכך.** גזירת הכתוב שלא יהא אבנטו אלא של כלאים דכתיב (שמות לט) תכלת וארגמן וגו' ותולעת שני (יומא דף ד:): מדשם כיתנא תכלת שמעת: **רב שישא בריה דרב אידי אמר.** להכי איצטריך קרא משום דאיכא למימר היכדר דינא ונייתי במה הצד דטריפה מותרת לגבוה: **מקריבין בקריבין.** דמוס פסול בכהן כמו בזבח אבל טריפות לא פסיל בכהנים דתנן בבכורות בפרק מומין אלו (דף מה:) ואלו כשרין בחלש ופסולין בבהמה אותו ואת בנו וטריפה ויולא דופן להכי איצטריך קרא: **אמר ליה רב אחא [סבא] לרב אשי.** ותמהי ל"ל קרא הא איכא למימר: **יולא דופן יוכיח.** שהכהן יולא דופן כשר לעבודה וקרבן יולא דופן פסול דתמרינן בח"כ[ב] כי יולד[ג] פרט ליולא דופן[ד]: **מה ליולא דופן שאינו קדוש בבכורה.** דפטר רחם כתיב (שמות יג) תאמר בטריפה שקדושה בבכורה אם יולד עם טריפתו הלכך איצטריך קרא: **בעל מום יוכיח.** שקדש בבכורה ואסור לגבוה אף אני אביא טריפה ונמה לי קרא: **הלד השוה כו'.** ולמה לי קרא: **מליקה.** טריפה היא [ה] לכתמילה דתוקע שדרה ומפרקת כדתמרי' בפ"ק דשחיטת חולין (דף כ:) והותרה לגבוה מכלל איסורה להדיוט [ו] מאשתרי אף אני אביא טריפה (ונמה לי קרא)[ז]: **מליקה דחטאת העוף לכהנים.** ובבעל מום ויולא דופן לא אשכחן היתר לכהנים מכלל איסור דלין בהן שום איסור לגני כהנים: **משולחן גבוה הוא דזכו.** וגבי גבוה אשכחן בבעל מום בעופות היתר מכלל איסור וליכא [ח] מה להלד כו' ול"ל קרא: בעל מום כא[ט] מומן ויכר שלין מומן פסול אלא בגלוי כדתמרינן בבכורות בפ' על אלו מומין (דף מ.) ויולא דופן מומו ויכר לתיש ליה קלא והכל יודעים: **טריפה יש שלין בה[י] מומס ויכר.** כגון בני מעיים: [יא]**שלא היפה לה שעת הכושר.** דנטרפה ממעי אמה דומיא דעגלה וכלאי הכרם דכתיב בההוא קרא דכתיב ביה בג[יב] מן הנלן מן המתמים ממשקה ישראל ואמרינן בפרק אלו עוברין במסכת פסחים (דף מח.) מן המתמים מן המומר ב' מתות שנשתיירו בבור מכלן לעגלה שבטלה במתמים: **כל אשר יעבור תחת השבט** [יג] **פרט לטריפה שאינה עוברת צריכי** דאי ממשקה ישראל ה"א למעוטי היכא דלא היתה לה שעת הכושר דומיא דעגלה וכלאי הכרם אבל היתה לה שעת הכושר אימא תתכשר כתב רחמנא כל אשר יעבור ואי כתב רחמנא כל אשר יעבור הוה אמינא למעוטי היכא דנטרפה ולבסוף הקדישה דומיא דמעשר אבל הקדישה ולבסוף נטרפה דבעידנא דאקדשה הוה חזיא אימא תתכשר [יד] כתב רחמנא מן הבקר [טו] צריכי: **מתני'** [טז] אחד מנחת חוטא ואחד כל [יז]המנחות שקמצן זר אונן טבול יום מחוסר בגדים מחוסר כיפורים שלא רחץ [יח] ידיו ורגליו ערל טמא יושב עומד [יט] על גבי כלים על גבי בהמה ע"ג רגלי חבירו

ט) **מה לכלאים שמצותו בכך רב שישא בריה דרב אידי אמר משום דאיכא למימר ליהדר דינא ותיתי במה הצד מה למליקה שכן קדושתה אוסרתה חלב ודם ויוכיחו מה לחלב ודם שכן באים מכלל היתר מליקה תוכיח וחזר [כ]הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה [כא] הצד השוה שבהן שאסורין להדיוט ומותרין לגבוה אף אני אביא טרפה אף על פי שאסורה להדיוט תהא מותרת לגבוה מה להצד השוה שבהן שכן מצותה בכך אלא אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא הדרינא פרכא מהיכא קא מייתית לה מבעל מום [כב] מה לבעל מום שכן עשה בו מקריבין בקריבין אמר ליה רב אחא [כג] סבא לרב אשי יוצא דופן יוכיח שלא עשה בו מקריבין בקריבין ומותר להדיוט ואסור לגבוה מה ליוצא דופן שכן אינו קדוש בבכורה בעל מום יוכיח מה לבעל מום שכן עשה בו מקריבין בקריבין יוצא דופן יוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה [כד] הצד השוה שבהן שמותרים להדיוט ואסורים לגבוה [כה]וכ"ש טרפה שאסורה להדיוט תהא אסורה לגבוה מה להצד השוה שבהן שכן לא הותרו מכללן תאמר בטריפה שהותרה מכללה א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי טרפה שהותרה מכללה מאי היא אילימא מליקה דעולת העוף לגבוה בעל מום נמי בעופות אשתרויי אשתרי [כו]תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות אלא מליקה דחטאת העוף לכהנים כהנים משולחן גבוה קא זכו ואלא פריך הכי מה להצד השוה שבהן שכן מומן ניכר תאמר בטריפה [כז] שכן אין מומה ניכר מש"ה איצטריך קרא וטריפה מהכא נפקא [כח]מהתם נפקא [כט] [1]ממשקה ישראל מן המותר לישראל [ל] [2]מכל אשר יעבור תחת השבט נפקא [לא] [לב]פרט לטריפה שאינה עוברת צריכי דאי ממשקה ישראל ה"א למעוטי היכא דלא היתה לה שעת הכושר דומיא דעגלה וכלאי הכרם אבל היתה לה שעת הכושר אימא תתכשר כתב רחמנא כל אשר יעבור ואי כתב רחמנא כל אשר יעבור הוה אמינא למעוטי היכא דנטרפה ולבסוף הקדישה דומיא דמעשר אבל הקדישה ולבסוף נטרפה דבעידנא דאקדשה הוה חזיא אימא תתכשר [לג] כתב רחמנא מן הבקר [לד]צריכי: **מתני'** [לה] אחד מנחת חוטא ואחד כל [לו]המנחות שקמצן זר אונן טבול יום מחוסר בגדים מחוסר כיפורים שלא רחץ [לז] ידיו ורגליו ערל טמא יושב עומד [לח] על גבי כלים על גבי בהמה ע"ג רגלי חבירו

[1]קמץ בשמאל פסול בן בתירא אומר יחזיר ויחזור ויקמוץ בימין יד] [לט]קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח או קורט של לבונה פסול מפני שאמרו הקומץ היתר והחסר פסול ואיזהו היתר [מ]שקמצו מבורץ וחסר [מא] שקמצו בראשי אצבעותיו: **גמ'** למה לי למתנא אחד מנחת חוטא ואחד כל המנחות ליתני כל המנחות שקמצן זר ואונן לר"ש איצטריך [מב]דתניא א"ר שמעון בדין הוא שתהא מנחת חוטא טעונה שמן ולבונה [מג]שלא יהא חוטא נשכר ומפני מה אינה טעונה [מד]שלא יהא קרבנו [מה] מהודר ובדין הוא שתהא חטאת חלב [מו]טעונה נסכים שלא

מ) **מה לכלאים שמצותו בכך.** ותע"ג דאפשר לקיים בטלית של צמר מ"מ בסדין של פשתן שחייב בציצית לא אפשר לקיים בכך וא"ת ולימא גיד הנשה במחובר יוכיח דאין מלוחו בכך ושרי לגבוה כדאמר בריש ע"ה (חולין 5:) וכי תימא מה לג"ה שכן מחובר הוא יוכיחו וי"ל כיון דאין לו היתר אלא על ידי מיבור לא שייך למיעבד מיניה יוכיח: **בעל מום נמי הותר בעופות.** וכ"ל דהשתא מצי למילף ממחוסר אבר ויולא דופן ובבסוף כשאמר שכן מומן ניכר אתי הכל שפיר:

שכן מומן ניכר. ואין לומר דמחוסר זמן ואומו ואת בנו ומוקלה ונעבד וכובע ואתנן ומחיר יוכיחו דכל הני יש להם לג[1] קול יותר מטריפה בבני מעיים שאין יודע כלל כי היכי דתמיב יולא דופן מומו ניכר משום דיש לו קול ומתיה דשריא להדיוט ואסורה לגבוה אין ללמוד טריפה דמה לחיה שכן אין במיטה לגבוה ושכן מומה ניכר: **דומיא** דערלה וכלאי הכרם. וא"ת [מ] והא אמרינן פ' כל שעה (פסחים דף כה.) ובכל הנשר (חולין דף קנו.) זאת אומרת כלאי הכרם עיקרן אסור הואיל והיתה להם שעת הכושר קודם השרשה ויש לומר דכלאים דכתיבי בהאי קרא איירי בענבים שעושין מהם יין לנסכים כדדרשינן (פסחים דף מא.) מן המתים ממומר ב' מתות שנשתיירו בבור הכהו לא היתה להם שעת הכושר דדוקא דתרלן שנזרע הוא שהיתה לו שעת הכושר קודם השרשה ומן הארלן אין עושין נסכים וא"ת אותם ענבים עצמן היתה להם שעת הכושר קודם שהוסיפו מתים וי"ל דמה שנתוסף באיסור אחר שנעשה כלאים שגדל אחרי כן לא היה לו מעולם [מא] (אחרי כן) שעת הכושר ואלי דמיתסר אף מה שגדל קודם לכן לפי שא"א להבדיל זה מזה להפרים תערובתם:

כתב רחמנא כל אשר יעבור. תע"ג דמוכח דהיכא שהיתה לו שעת הכושר לא יצאינן ממשקה ישראל אפ"ה מייתי ליה בכל דוכתא בפ' כל האמורין (תמורה דף כט.) גבי נעבד משום דע"י תלתא קראי [מב] מסקינן דאין לחלק: **שקמצן** זר אונן כו'. והוא הדין

ב) שמוי יין ופרועי ראש במיתה ומחלי עבודה כדאמרינן בפרק אלו הן הנשרפין (סנהדרין דף פג.) ותנא ושייר [מג]: **בן בתירא אומר** יחזור ויקמוץ בימין. למאי דמוכח בגמרא דהוא הדין אכולהו פסולי דלעיל יש לתמוה דלא עדיף פסול שמאל בהדי פסולי דלעיל [לד] וי"ל משום דס"ד דשמאל כיון דאית ליה כשירא ביום הכפורים [מד] קבוע עבודה ולא תועיל בה חזקה: **חסר** שקמצו בראשי אצבעותיו. אגב דמפרש יתר מחוז ומפרש חסר כיולא בו אף על גב דלרור וגרגיר וקורט משום חסר הוא: שלא

[2]קמץ בשמאל פסול בן בתירא אומר יחזיר ויחזור ויקמוץ בימין יד] [מה]קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח או קורט של לבונה פסול מפני שאמרו הקומץ היתר והחסר פסול ואיזהו היתר [מו]שקמצו מבורץ וחסר [מז] שקמצו בראשי אצבעותיו: **גמ'** למה לי למתנא אחד מנחת חוטא ואחד כל המנחות ליתני כל המנחות שקמצן זר ואונן לר"ש איצטריך [מח]דתניא א"ר שמעון בדין הוא שתהא מנחת חוטא טעונה שמן ולבונה [מט]שלא יהא חוטא נשכר ומפני מה אינה טעונה [נ]שלא יהא קרבנו [נא] מהודר ובדין הוא שתהא חטאת חלב [נב]טעונה נסכים

ברשאי אנבעותיו. מעט שלא [לא] פשטו על פס כל היד: **גמ' שלא יהא קרבנו מהודר.** [לב] (הייגו חלב) הייגו פתם חטאת. חטאת אינה טעונה נסכים בפרק שתי מדות (לקמן דף ל.): שלא תהא המנחה נאה: **חטאת חלב.**

בתירא מודה דכיון שהוא קרוב להכשיר (נזפסל) (נמחק וג"ל שצ"ל) [ומקרי שם] עבודה פסול עלה וכיון שהעבודה נעשית בפסול תו ליה [תקנה] והוי כמו נשפך הדם על [הרצפה] דפסול קמ"ל בן בתירא דאפ"ה יחזור ויקמוץ בימין וא"א והא לקמן קאמר איפכא דאמרינן מ"ש שמאל דאית ליה כו' ומשום הכי מכשיר בן בתירא שיחזור ויקמוץ וי"ל דודאי הסברות הפוכות קאי הכא ומדחי ליה וקאי הכא ומדחי ליה. תו"ח:

אמאי לא עשינו מקריבין בקריבין מקו"ח דבעל מום ומה בעל מום שמותר להדיוט עשו בו מקריבין בקריבין טרפה שאסורה להדיוט אינו דין שיעשו בו מקריבין בקריבין וכן יוצא דופן נעשו בו מקריבין בקריבין מקו"ח דבעל מום ומה בעל מום שקדוש בבכורה עשו בו מקריבין בקריבין יוצא דופן שאינו קדוש בבכורה אינו דין שנעשו בו מקריבין בקריבין וי"ל דאיכא דרשא בת"כ שור כי יולד ולא אדם כי יולד: ד) אחא בר רבא לרב אשי: ה) הצד השוה שבהם שמותרים להדיוט. אין זה כשאר

כא א מו"ר פי"ח מהלכות פסוה"מ הלכה ח:
כב ל ב מו"ר פי"ח מהלכות ביאת מקדש הל' יח:
לא ג מו"ר פי"ח מהלכות פסוה"מ הלכה ב:
לב ד מו"ר פי"ג מהלכות מעה"ק הלכה יט:

שיטה מקובצת (המשך)

הצד השוה אלא עושה הוא קו"ח מן הצד השוה מיוצא דופן ובעל מום שמותרים להדיוט ואסורים לגבוה טריפה שאסורה להדיוט לא כל שכן. תו"ח: ו) בטריפה שאין מומה ניכר: ז) ממשקה ישראל. תוס' לקמן (דף ט"ו ע"ב ודף פ"ד ע"א): ח) מן המותר לישראל נפקא אי נמי מכל: ט) תיבות פרט לטריפה שאינה עוברת ומחמיר: י) תתכשר צריכי. ותיבות כתב רחמנא מן הבקר נמתק: יא) אחת מנחת חוטא ואחת כל: יב) שלא רחץ ידים ורגלים ערל טמא. בכדי נקט שמא דהא תנא שבול יום וכ"ש שמא אלא לפי שרגיל התנא לשנות יחד ערל וטמא הערל וכל הטמאים וכן בקרא לא יוסיף (עוד עבור בך) [נבא בך עוד] ערל וטמא ועי' בתוס' דבחיס (דף טו ע"ב) תו"ח: יג) ע"ג כלים כו'. לא זו אף זו קאמר לא מבניא כלים דחייבי אלא אפילו בהמה דהוי בשר והוי מין במינו חייבי ולא מבניא בהמה אלא אפילו רגל חבירו שהוא בשר אדם כמותו. תו"ח ועיין תוס' דבחיס (דף ק"י ע"א): יד) קמץ ועלה בידו כו'. וא"ת ואיך אפשר בלא מלח הכתיב על כל קרבנך תקריב מלח ולבונה נמי צריכא שההא בביכא בשעת קמיצה וי"ל דבשעת הקטרה היה נותן בה את המלח ולא בשעת קמיצה ולבונה נמי היה מצדד לצדדין וקמץ במקום שלא היה שם לבונה: טו) שקמצו בראשי אצבעותיו שלא ע"ג פס ידו: הרגמ"ה. [וכדתנן בסיפא כיצד הוא עושה פרשט אצבעותיו על פס ידו: טז) מהודר ממנחה עצמה קאמר דאין בה קרבן אחר. הרגמ"ה: יז) כהן גדול הס"ד ומה"ד מצותו בכך גזירת הכתוב היא: יח) טריפה היא בתחילת: יט) להדיוט הס"ד ומחיבת אשתרי עד תיבת קרא נמחק: כ) וליכא למפרך מה: כא) בעל מום מומו ניכר שאין מום פוסל אלא בגלוי: כב) מומה ניכר: כג) ביה ושה אחת מן הצאן מן המאתים: כד) עוברת כגון שנתחכו רגליה מן הארכובה ולמעלה ל"א מצאתי פרט לטריפה שאינה עוברת משום וכו' עיין רש"י בבורות (דף נ"ז ע"א): כה) עוברת שאינה עוברת בבריאות והא': כו) מתני' אחת מנחת חוטא בגמ' מפרש אמאי תנא מנחת חוטא והלא בכלל כל המנחות היא: כז) הני מפורשים בזבחים: כח) רגליו להרצפה: כט) בן בתירא אומר יחזיר הקומץ לתוך הכלי ויחזור ויקמוץ בימין בן בתירא אגולהו: ל) גדוש. כמו ברוצי המדרי במס' ביצה. ל"א שנמצא קמח: לא) שלא פשטן על גבי כל פס היד: לב) תיבות היינו חלב נמתק: לג) להם קול. גלוין. וא"ת ולימא רובע יוכיח שאין מומו ניכר ובמס' תמורה קרי ליה אין מומו ניכר וי"ל דמ"מ לגבי טריפה קרי ליה מומו ניכר דניכר להו לאותן שראו שרבעו אבל טריפה יש טריפות שאינו ניכר כגון נקבו הדקין. תו"ח: לד) וי"ל. גלוין דנקטיה לרבותא דסד"א כיון דשמאל הכשירה ביה"כ אפילו בן

מ) **כלאים נגבוה.** אבנטו של כהן יו"]: **מלוחו בכך.** גזירת הכתוב שלא יהא אבנטו אלא של כלאים דכתיב (שמות לט) תכלת וארגמן וגו' ותולעת שני (יומא דף ד:): מדשם כיתנא תכלת שמעת: **רב שישא בריה דרב אידי אמר.** להכי איצטריך קרא משום דאיכא למימר היכדר דינא ונייתי במה הצד דטריפה מותרת לגבוה: **מקריבין בקריבין.** דמוס פסול בכהן כמו בזבח אבל טריפות לא פסיל בכהנים דתנן בבכורות בפרק מומין אלו (דף מה:) ואלו כשרין בחלש ופסולין בבהמה אותו ואת בנו וטריפה ויולא דופן להכי איצטריך קרא: **אמר ליה רב אחא [סבא] לרב אשי.** ותמהי ל"ל קרא הא איכא למימר: **יולא דופן יוכיח.** שהכהן יולא דופן כשר לעבודה וקרבן יולא דופן פסול דתמרינן בח"כ[ב] כי יולד[ג] פרט ליולא דופן[ד]: **מה ליולא דופן שאינו קדוש בבכורה.** דפטר רחם כתיב (שמות יג) תאמר בטריפה שקדושה בבכורה אם יולד עם טריפתו הלכך איצטריך קרא: **בעל מום יוכיח.** שקדש בבכורה ואסור לגבוה אף אני אביא טריפה ונמה לי קרא: **הלד השוה כו'.** ולמה לי קרא: **מליקה.** טריפה היא [ה] לכתמילה דתוקע שדרה ומפרקת כדתמרי' בפ"ק דשחיטת חולין (דף כ:) והותרה לגבוה מכלל איסורה להדיוט [ו] מאשתרי אף אני אביא טריפה (ונמה לי קרא)[ז]: **מליקה דחטאת העוף לכהנים.** ובבעל מום ויולא דופן לא אשכחן היתר לכהנים מכלל איסור דלין בהן שום איסור לגני כהנים: **משולחן גבוה הוא דזכו.** וגבי גבוה אשכחן בבעל מום בעופות היתר מכלל איסור וליכא [ח] מה להלד כו' ול"ל קרא: בעל מום כא[ט] מומן ויכר שלין מומן פסול אלא בגלוי כדתמרינן בבכורות בפ' על אלו מומין (דף מ.) ויולא דופן מומו ויכר לתיש ליה קלא והכל יודעים: **טריפה יש שלין בה[י] מומס ויכר.** כגון בני מעיים: [יא]**שלא היפה לה שעת הכושר.** דנטרפה ממעי אמה דומיא דעגלה וכלאי הכרם דכתיב בההוא קרא דכתיב ביה בג[יב] מן הנלן מן המתמים ממשקה ישראל ואמרינן בפרק אלו עוברין במסכת פסחים (דף מח.) מן המתמים מן המומר ב' מתות שנשתיירו בבור מכלן לעגלה שבטלה במתמים: **כל אשר יעבור תחת השבט** [יג] **פרט לטריפה שאינה עוברת.** כד[יד] משום דאין לה חיות לא תשיב לה עוברת בה[טו]. והאי קרא כתיב במעשר וגמרינן שאר קרבנות מיניה בג"ש נאמר כאן[טז] תחת אמו ונאמר להלן תחת השבט כו' בפ"ע בבכורות (ד' מ.): **מתני'** [יז] **זר ואונן.** וכל הני [יח] מפרש בזבחים (דף עו:) מקראי דעבודתן פסולה ואזהרתן בפנחלרין בסוף אלו הן הנשרפין (דף פג.): **ערל.** הכן ערל שמתו אחיו מחמת מילה: **יושב.** לעמוד לשרת כתיב[יט]: **ע"ג כלים או ע"ג בהמה או רגל חבירו.** בזבחים (דף כד.) מפרש דבעינן שלא יהא דבר חוצץ בין רגליו בה[כ] לבין הרצפה: **שמאל.** מפרש בגמרא [ע:] מנלן דפסול: **כן בתירא[כא]** אכולהו פליג אזר ואונן וכל הנך[כב]: **עלה בידו צרור.** ומלא קומץ חסר מקום הצרור וכן מלא או לבונה: **מבורץ.** גדוש [ל]. ל"א שנראה קמץ חוצץ בין רגליו אצבעותיו לפס ידו: [כג] פשטו על פס כל היד: **גמ' שלא יהא קרבנו מהודר.** [כד] (הייגו חלב) הייגו פתם חטאת. חטאת אינה טעונה נסכים בפרק שתי מדות (לקמן דף ל.):

מ) **מה לכלאים שמצותו בכך.** ותע"ג דאפשר לקיים בטלית של צמר מ"מ בסדין של פשתן שחייב בציצית לא אפשר לקיים בכך וא"ת ולימא גיד הנשה במחובר יוכיח דאין מלוחו בכך ושרי לגבוה כדאמר בריש ע"ה (חולין 5:) וכי תימא מה לג"ה שכן מחובר הוא יוכיחו וי"ל כיון דאין לו היתר אלא על ידי מיבור לא שייך למיעבד מיניה יוכיח: **בעל מום נמי הותר בעופות.** וכ"ל דהשתא מצי למילף ממחוסר אבר ויולא דופן ובבסוף כשאמר שכן מומן ניכר אתי הכל שפיר:

שכן מומן ניכר. ואין לומר דמחוסר זמן ואומו ואת בנו ומוקלה ונעבד וכובע ואתנן ומחיר יוכיחו דכל הני יש להם לג[1] קול יותר מטריפה בבני מעיים שאין יודע כלל כי היכי דתמיב יולא דופן מומו ניכר משום דיש לו קול ומתיה דשריא להדיוט ואסורה לגבוה אין ללמוד טריפה דמה לחיה שכן אין במיטה לגבוה ושכן מומה ניכר: **דומיא** דערלה וכלאי הכרם. וא"ת [מ] והא אמרינן פ' כל שעה (פסחים דף כה.) ובכל הנשר (חולין דף קנו.) זאת אומרת כלאי הכרם עיקרן אסור הואיל והיתה להם שעת הכושר קודם השרשה ויש לומר דכלאים דכתיבי בהאי קרא איירי בענבים שעושין מהם יין לנסכים כדדרשינן (פסחים דף מא.) מן המתים ממומר ב' מתות שנשתיירו בבור הכהו לא היתה להם שעת הכושר דדוקא דתרלן שנזרע הוא שהיתה לו שעת הכושר קודם השרשה ומן הארלן אין עושין נסכים וא"ת אותם ענבים עצמן היתה להם שעת הכושר קודם שהוסיפו מתים וי"ל דמה שנתוסף באיסור אחר שנעשה כלאים שגדל אחרי כן לא היה לו מעולם [מא] (אחרי כן) שעת הכושר ואלי דמיתסר אף מה שגדל קודם לכן לפי שא"א להבדיל זה מזה להפרים תערובתם:

כתב רחמנא כל אשר יעבור. תע"ג דמוכח דהיכא שהיתה לו שעת הכושר לא יצאינן ממשקה ישראל אפ"ה מייתי ליה בכל דוכתא בפ' כל האמורין (תמורה דף כט.) גבי נעבד משום דע"י תלתא קראי [מב] מסקינן דאין לחלק: **שקמצן** זר אונן כו'. והוא הדין

ב) שמוי יין ופרועי ראש במיתה ומחלי עבודה כדאמרינן בפרק אלו הן הנשרפין (סנהדרין דף פג.) ותנא ושייר [מג]: **בן בתירא אומר** יחזור ויקמוץ בימין. למאי דמוכח בגמרא דהוא הדין אכולהו פסולי דלעיל יש לתמוה דלא עדיף פסול שמאל בהדי פסולי דלעיל [לד] וי"ל משום דס"ד דשמאל כיון דאית ליה כשירא ביום הכפורים [מד] קבוע עבודה ולא תועיל בה חזקה: **חסר** שקמצו בראשי אצבעותיו. אגב דמפרש יתר מחוז ומפרש חסר כיולא בו אף על גב דלרור וגרגיר וקורט משום חסר הוא: שלא

[2]קמץ בשמאל פסול בן בתירא אומר יחזיר ויחזור ויקמוץ בימין יד] [מה]קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח או קורט של לבונה פסול מפני שאמרו הקומץ היתר והחסר פסול ואיזהו היתר [מו]שקמצו מבורץ וחסר [מז] שקמצו בראשי אצבעותיו: **גמ'** למה לי למתנא אחד מנחת חוטא ואחד כל המנחות ליתני כל המנחות שקמצן זר ואונן לר"ש איצטריך [מח]דתניא א"ר שמעון בדין הוא שתהא מנחת חוטא טעונה שמן ולבונה [מט]שלא יהא חוטא נשכר ומפני מה אינה טעונה [נ]שלא יהא קרבנו [נא] מהודר ובדין הוא שתהא חטאת חלב [נב]טעונה נסכים שלא

ברשאי אנבעותיו. מעט שלא [לא] פשטו על פס כל היד: **גמ' שלא יהא קרבנו מהודר.** [לב] (הייגו חלב) הייגו פתם חטאת. חטאת אינה טעונה נסכים בפרק שתי מדות (לקמן דף ל.): שלא תהא המנחה נאה: **חטאת חלב.**

בתירא מודה דכיון שהוא קרוב להכשיר (נזפסל) (נמחק וג"ל שצ"ל) [ומקרי שם] עבודה פסול עלה וכיון שהעבודה נעשית בפסול תו ליה [תקנה] והוי כמו נשפך הדם על [הרצפה] דפסול קמ"ל בן בתירא דאפ"ה יחזור ויקמוץ בימין וא"א והא לקמן קאמר איפכא דאמרינן מ"ש שמאל דאית ליה כו' ומשום הכי מכשיר בן בתירא שיחזור ויקמוץ וי"ל דודאי הסברות הפוכות קאי הכא ומדחי ליה וקאי הכא ומדחי ליה. תו"ח:

תורה אור השלם

1. ושה אחת מן הצאן מן המאתים ממשקה ישראל למנחה ולעולה ולשלמים לכפר עליהם נאם אדני אלהים: יחזקאל מה טו
2. וכל מעשר בקר וצאן כל אשר יעבר תחת השבט העשירי יהיה קדש ליהוה: ויקרא כז לב

גליון הש"ם

תוס' ד"ה דומיא וכו' **וא"ת הא אמרינן** פכ"ש. והכרמב"ן כתי' לב"ע דף עז ד"ה ס"ג אין אחמיות נקנת בתמיכה כתב דהכא אמגיות דוקא: **ד"ה** בתב וכו' **מבקינן** דאין לחלק. ע' חולין דף קמ ע"א תוס' ד"ה לעמוטי וע"ע:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

שיטה מקובצת

ג) מה לכלאים שמצותו בכך. וא"ת לפרוך כלאים של ציצית יוכיחו שאסור להדיוט ומותר לגבוה דהא ציצית צורך גבוה הוא וליכא למימר שמצותו בכך שהרי אפשר לקיים מצות ציצית בלא דחיה כגון צמר לצמר ר"ל דמ"מ חשוב מצותו בכך אחרי שיש לו טלית של פשתן והוא חייב בציצית ונראה לי דאיכא למפרך מה לכלאים שכן הותר אצל גבוה בבגדי כהונה. תו"ח: ד) הצד השוה שבהן כו'. אינו כשאר הצד השוה שבאין לקיים הקו"ח וללמוד מן הצד זוה בא לסותרו ולקיים היוכיח כלומר נעשה יוכיח משמעותם שהרי שניהם אסורים להדיוט ומותרים לגבוה אף אני אביא טריפה כו'. תו"ח: ג) מה לבעל מום שכן עשה בו מקריבין בטריפה שהקריבין אסורין לפי המסקנא [והמקריבין מותרין] וזאת הפרכא לפי המסקנא היא וכיוצא בה בתלמוד וא"ת ונעשה מקריב מקריבין מקו"ח זה ומה בעל מום שמותר להדיוט ואסור לגבוה המקריבין מקריבין טריפה שאסורה להדיוט לא כ"ש וי"ל דאיכא דרשא בהדיא להתיר טריפה לעבודה. תו"ח: ח) שכן עשה מקריבין בקריבין. וא"ת אמאי לא עשינו מקריבין בקריבין מקו"ח דבעל מום ומה בעל מום שמותר להדיוט עשו בו מקריבין בקריבין טריפה שאסורה להדיוט אינו דין שיעשו בו מקריבין בקריבין וכן יוצא דופן נעשו בו מקריבין בקריבין מקו"ח דבעל מום ומה בעל מום שקדוש בבכורה עשו בו מקריבין בקריבין יוצא דופן שאינו קדוש בבכורה אינו דין שנעשו בו מקריבין בקריבין וי"ל דאיכא דרשא בת"כ שור כי יולד ולא אדם כי יולד: ד) אחא בר רבא לרב אשי: ה) הצד השוה שבהם שמותרים להדיוט. אין זה כשאר

כב א מו"ר פי"ח מהלכות פסוה"מ הלכה ח:
כג ל ב מו"ר פי"ח מהלכות ביאת מקדש הל' יח:
כד ג מו"ר פי"ח מהלכות פסוה"מ הלכה ב:
כה ד מו"ר פי"ג מהלכות מעה"ק הלכה יט: